

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

pro motivo respexit; actus enim iustitiæ, jus alterius respicit pro motivo: eo autem ipso quod actus voluntatis divinæ pro motivo respiciat merita, sub eisdem meritis cadit, & ab ipsis efficienter moraliter seu meritorie causatur: Ergo de primo ad ultimum, non stat Christum nobis mereri omnes prædestinationis effectus, absque eo quod meruerit nostram prædestinationem, secundum terminationem liberam activè consideratam, quam dicit ad creaturam. Argumenta quæ in contrarium fieri solent, loco citato proposita & soluta fuere, & ideo hic prætermittuntur.

46. Ex dictis intelliges, Christum primum omnium prædestinatorum merito appellari: Est enim caput omnium prædestinatorum, & nostræ prædestinationis finis, & exemplar, ut jam ostendimus: Sed caput est primum inter omnia membra, & ordine, & dignitate; finis etiam est prius volitus & intentus, quam ea quæ ad ipsum ordinantur; exemplar quoque præintelligitur ad exemplata, ut quid dignius & perfectius, præferim si sit heterogeneum, & diversæ rationis, ut in præsentis contingit: Ergo Christus est omnium prædestinatorum primus, ideoque in Scriptura, *Primogenitus in multis fratribus*, appellatur.

ARTICULVS III.

An Christus meruerit prædestinationem nostram, ut est comparativa, & electio unius præ alio?

47. **L**icet articulo præcedenti monstraverimus, Christum esse causam meritoriam nostræ prædestinationis, quia tamen illa potest considerari dupliciter, nimirum sub ratione simplicis dilectionis prædestinatorum, & sub ratione electionis, quæ ratione importat quod istis gloria conferatur præ aliis, id est aliis non electis ad gloriam, vel ab illa positivè exclusis: merito hic inquirimus, an Christus meruerit nostram prædestinationem, non solum ut habet rationem simplicis dilectionis, sed etiam ut est comparativa, & electio unius præ alio? Quod ut magis declaratur.

48. Advertendum est, duobus modis posse concipi Christum meruisse prædestinationem hominum, prout est comparativa. Primò ut solum meruerit comparationem formalem, nimirum ut aliqui præ aliis eligerentur confusè & indeterminatè. Secundò ut meruerit comparationem & designationem materialem, id est ut huic & illi nominatim, v. g. Petro & Paulo in particulari, merita sua applicarentur. Hoc præmissis, pro resolutione difficultatis propositæ sit

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

Dico igitur, Christum meruisse prædestinationem nostram, sub ratione electionis consideratam; nec aliquorum vagè & indeterminatè, sed horum determinatè qui prædestinati sunt. Ita communiter docent Theologi, excepto Scotto, & Discipulis ejus, quos pauci ex Recentioribus sequuntur.

49. Prima pars conclusionis probatur primò ex illo Apostoli ad Ephes. 1. *Qui benedixit nos in omni benedictione spiritali in celestibus in Christo, si-*

cut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem. Ubi in Christo, idem valere ac per Christum, seu per merita Christi, docent Patres Græci communiter, & ex Latinis Ambrosius, & D. Thomas ibi lect. 1. Unde sic arguo: Deus nos benedixit in Christo omni benedictione: Sed præcipua hominum benedictio consistit in prædestinatione illorum, quatenus est comparativa, seu prout est electio unius præ alio: Ergo hac benedictione prædestinatos benedixit in Christo: Sed Deum benedicere in Christo, est Christum benedictionem nobis mereri: Ergo meruit nobis Christus prædestinationem, etiam prout est comparativa, & electio unius præ alio.

- B** Probaturs secundo eadem pars: Merita Christi Domini fuerunt prævisa ante prædestinationem hominum, ut est comparativa, & electio unius præ alio, cum ipse sit primus prædestinatorum & ordine & dignitate, ut constat ex dictis articulo præcedenti: Ergo talia merita fuerunt causa prædestinationis hominum comparative, & prout est electio unius præ alio. Consequentia pater, nam omne quod prævisionem meritorum Christi supponit, potest esse illorum præmium; cum habeant vim meritoriam simpliciter infinitam, & consequenter ad omne præmium sufficientem valorem; & aliunde quod in talem electionem ut in præmium referantur, deceat dignitatem Christi & congruat muneris Redemptoris: Ergo si merita Christi fuerunt prævisa ante prædestinationem hominum, ut est comparativa, & electio unius præ alio, illam sub hac ratione Christus meruit.

- C** Secunda verò pars conclusionis, quæ asserit Christum non meruisse electionem aliquorum in communi, & vagè ac indeterminatè, sed horum determinatè & in particulari qui prædestinati sunt, probatur primò ex illo Christi ad Discipulos Joan. 15. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos*: quæ verba de electione ad gloriam intelligit Augustinus de prædestinat. Sanct. cap. 19. & de corrupt. & gratia cap. 7. dicens: *Illos ergo elegi ad obinendum regnum suum.* Eodem modo ea interpretatur Divus Thomas ad Ephes. 1. lect. 1. & per illa explicat sententiam Pauli asserentis quod Deus elegit nos in Christo ante mundi constitutionem: Sed in illis verbis importatur specialis & determinata electio aliquorum in particulari, scilicet Apostolorum, aut Discipulorum Christi: Ergo Christus meruit prædestinatis electionem ad gloriam, non aliquorum vagè, sed horum in particulari & determinatè.

- D** Deinde probatur eadem pars ab inconvenienti quod sequitur ex adversa sententia: Si enim Christus solum meruisset electionem hominum in communi, seu vagè & indeterminatè, & non istorum in particulari, & determinatè præ aliis, non essent isti præ aliis specialiter ipsi obligati, quoad primam electionem ad gloriam, primamque prædestinatorum à reprobis discretionem: Sed hoc admitti non debet: Ergo non est asserendum, Christum meruisse duntaxat electionem prædestinatorum vagè & in confuso acceptam, & non specialem electionem istorum determinatè, præ aliis.

§. II.

Solvuntur objectiones.

- C**ontra istam conclusionem obijciunt primò Adversarij: Electio prædestinatorum ad

gloriam, à Scriptura SS. Patribus vocatur gratuita, & reducitur ad beneplacitum voluntatis divinæ, & ostensionem bonitatis & gratiæ, ut in Tractatu de prædestinatione fusè ostendimus: Sed si merita Christi talem electionem præcessissent, ut motiva illius, ratio illius non fuisset solum beneplacitum Dei, & ostensio suæ bonitatis & gratiæ erga electos, sed etiam merita Christi, & ostensio iustitiæ erga ipsum: Ergo electio prædestinatorum ad gloriam non est ex meritis Christi.

34. Confirmatur exemplo figuli & luti quo utitur Apostolus ad demonstrandam meram & gratuitam Dei voluntatem, in his eligendis, & illis relinquendis; sicut enim ex parte luti nulla est assignabilis ratio ut ex illo formetur vas in honorem, vel in contumeliam, sed à solo pender beneplacito figuli: ita ex parte hominum, nulla est ratio cur unus assumatur, & alter relinquantur, sed omnino dependet ex libero beneplacito Dei: At si Christus meruisset electionem prædestinatorum ad gloriam, aliqua esset ratio ex parte hominum cur à Deo eligerentur, præter divinam libertatem, videlicet merita Christi, quibus jus esset acquisitum hominibus, ut à Deo eligerentur: Ergo Christus non meruit prædestinatis electionem ad gloriam.

35. Respondeo electionem prædestinatorum ad gloriam, à Scriptura & SS. Patribus gratuitam appellari, non per comparisonem ad Christum, sed per respectum ad nos, quia nempe nullis nostris meritis præcedentibus, Deus nos ad gloriam elegit: sicut gratis nos iustificari dicimur, quia nihil eorum quæ iustificationem præcedunt, sive fides, sive opera, iustificationis gratiam promerentur, ut asserit Tridentinum sess. 6. cap. 8. & hoc non obstante, tota nostra iustificatio meritis Christi tribuitur. Ex quo patet responsio ad confirmationem, exemplum enim luti & figuli quo utitur D. Paulus, solum valet ad declarandum, nullam ex parte nostri, prædestinationis aut divinæ electionis causam assignari posse, non autem probat, quod ex parte Christi, ratio nostræ prædestinationis & electionis non detur.

36. Dices, Prædestinatio nostra est tam gratuita, ac prædestinatio Christi: Sed hæc ita est gratuita, ut nec Christi nec alterius meritis facta sit: Ergo & nostra ita est gratuita, ut nec ex meritis Christi dependeat. Minor est Augustini libro de prædestinatione sanctorum cap. 11. Major etiam constat ex eodem S. Doctore ibidem, ubi docet quod prædestinatio Christi fuit exemplar nostræ prædestinationis, & quod sicut illa nulla merita supposuit, ita & ista ex nullis meritis processit: Ergo sentit prædestinationem nostram non minùs esse gratuitam, nec minùs à meritis independentem, quàm Christi prædestinationem.

37. Respondeo distinguendo Majorem: prædestinatio nostra est tam gratuita, ac prædestinatio Christi, per comparisonem ad nos, concedo majorem: per comparisonem ad Christum, nego Majorem, & concessa Minori, nego Consequentiam, Nec oppositum docuit Augustinus, solum enim loco citato intendebat probare, nos prædestinari à Deo non ex nostris meritis, sed ex illius misericordia & amore, idque ostendit exemplo prædestinationis Christi, quam nulla Christi merita præcesserunt. Ille homo (inquit) ut à Verbo Patri coæterno, in unitatem personæ assumptus, Filius Dei unigenitus esset, unde hoc meruit? Quod ejus bonum qualecumque præcessit? Quid egit ante, quid credidit, quid petiit, ut ad hanc

A ineffabilem excellentiam perveniret? &c.

Nec ex hoc quod Christi prædestinatio sit nostra prædestinationis exemplar, sequitur debere quoad omnia, in ratione gratiæ, & exclusionem debiti, ipsi adæquari: ut enim docuit D. Thomas hic art. 3. ad 3. fuit exemplar heterogeneum & diversæ rationis; unde sicut ob hanc causam prædestinatio Christi excedit nostram in termino (nam illa ordinatur ad filiationem Dei naturalem, nostra verò ad adoptivam), ita ob eandem rationem excedit illam in modo, & in ratione gratiæ & liberalis; nam Christi prædestinatio nulla omnino merita condigna supposuit, nostra verò ex meritis Christi non solum condignis, sed etiam superexcedentibus, processit. Unde sicut hic discursus non valet: Prædestinatio nostra est exemplata à prædestinatione Christi: Sed hæc in ordine executionis non cadit sub merito condigno alicujus: Ergo nec nostra in eodem ordine alicujus meritum condignum supponit. Ita nec valet ista ratiocinatio: Prædestinatio nostra est exemplata à prædestinatione Christi: Sed hæc in ordine intentionis, & prout est electio humanitatis assumptæ ad unionem hypostaticam, nulla omnino merita nec propria nec aliena supponit. Ergo & nostra prædestinatio, ut spectat ad ordinem intentionis, & ut dicit electionem prædestinatorum ad gloriam, ita est gratuita, ut nec à nostris, nec à Christi meritis dependeat.

C Obijcies secundò: Meritum Christi fuit effectus electionis efficacis prædestinatorum ad gloriam: Ergo talis electio non fuit premium meritorum Christi. Consequentia patet, tum quia principium meriti, sub eodem merito cadere non potest: Tum etiam, quia non ob aliam rationem, iustorum merita non causant ipsorum electionem ad gloriam, nisi quia ex illa imperantur, & ab illa procedunt: Ergo si merita Christi quibus salutem prædestinatis meruit, processerunt ex efficaci electione illorum ad gloriam, talis electio merita Christi antevertit, & ab illis causari nequit. Antecedens verò probatur: Voluntas efficax mediis efficaciter conducentis ad finem, est effectus volitionis finis, & ab ea imperatur: Sed merita Christi sunt media ad salutem & electionem prædestinatorum, cum ad illam efficaciter conducant: Ergo ab ea imperantur, & sunt effectus illius. Qua ratione in Tractatu de prædestinatione ostendimus, merita hominum à Deo prævisa non causare electionem prædestinatorum ad gloriam, quia cum sint media ad illam conducentia, illius volitionem supponunt, & ab ea imperantur, subindeque non sunt illius causæ, sed effectus.

Respondeo negando Antecedens, ad cuius probationem, concessa Majori, nego Minorem: nam licet merita Christi efficaciter conducant ad salutem electorum, non tamen conducunt ut media ex illius amore electa, sed ut causæ specialem electionem salutis æternæ inferentes: non autem omne efficaciter conducentis ad aliud, illius amorem debet supponere, & ex illius intentione imperari, sed tantum quod ut medium assumitur; cum enim medium ratione finis ametur, sicut conclusio ratione præmissarum cognoscitur, debet ut efficaciter eligatur, amorem efficacem finis supponere, & imperari ex illius intentione efficaci; sicut conclusio, quia ratione principiorum cognoscitur, ut certò cognoscatur, debet supponere certam principiorum cognitionem; & ut evidens sit conclusionis cognitio, præsupponi debet evidens notitia principiorum: causa verò,

et si in ordine ad effectum ametur, non tamen ratione effectus amatur, & ideo illius amorem non supponit, sed infert.

61. Obijcies tertio: Christus Joan. 17. fatetur predestinatos sibi datos esse à Patre, ait enim: *Pater sancte, serva eos in nomine meo quos dedisti mihi*: Sed si Christus predestinatorum electionem meruisset, illi non possent dici cum proprietate Christo dati à Patre, quod enim propter merita retribuitur, non dicitur propriè donari: Ergo; Christus predestinatorum electionem non meruit, sed illa fuit omnino liberalis & gratuita, etiam per comparisonem ad ipsum.

62. Respondeo, concessa Majori, negando Minor: nam Paulus ad Philip. 2. docet Christum per humilitatem & obedientiam, sui nominis exaltationem meruisse, ait enim: *Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, propter quod & Deus exaltavit illum*, & tamen statim subdit, ei donatum fuisse à Deo nomen quod est super omne nomen: Ergo licet Christus predestinatorum electionem meruerit, hoc tamen non obstat quominus predestinati ipsi à Patre dati dicantur. Ratio est, quia quod in radice est

A indebitum, quamvis proximè debeatur, potest dici propriè donatum: electio verò predestinatorum ad gloriam, quamvis meritis Christi proximè debita sit, in radice tamen omne debitum excludit, quia voluntas Dei quâ inspiravit Christo meritum nostræ electionis, illumque ut mereretur applicuit, fuit omnino liberalis, & ad istam voluntatem, tanquam ad primam radicem, meritum Christi reducit.

Quæ docet D. Thomas quæst. 25. de adoratione Christi, facilia sunt, & solâ textûs lectione percipi possunt, unde his prætermisiss, & reliquis quæ sunt de vita & morte Christi, agendum est de sacramentis, quæ sunt uberrimi gratiæ rivi, & fontes Salvatoris, ab Isaia Propheta prænuntiati, dum in suo dicit Cantico: *Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris*. Omnes ergo sitientes venite ad aquas illas spirituales & divinas, quæ per sacra illa canalìa, & cœlestes aquæ ductus, continuo fluxu nobis communicantur. *Haurite aquas* (inquit Hieronymus) *non de fontibus fluminis Egypti, sed de fontibus Iesu, qui in Evangelio clamabat, si quis sitit, veniat ad me, & flumina de ventre ejus exibunt*.

Finis Tomi IV. Clypei Theologia Thomistica contra novos ejus impugnatores.

